

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه عنوان کرد

ارسال ۱۳۰هزار اثر به جشنواره علامه حلی تاکنون

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی، ۱۷آذر در نشست خبری که در انجمن‌های علمی حوزه علمیه قم برگزار شد، ضمن تبریک هفته پژوهش، اظهار کرد: در معاونت پژوهش جلسات هماهنگی با مراکز پژوهشی برگزار می‌کنیم و در سطح کلان، موضوعات پژوهشی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

وی ادامه داد: امسال شعار هفته پژوهش «حوزه، پژوهش و پاسخگویی به نیازهای نظام و جامعه اسلامی» نام‌گذاری شد که ناظر به نیازهای روز جامعه‌است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی به نام‌گذاری روزهای هفته پژوهش اشاره کرد و بیان داشت: برنامه‌های هفته پژوهش از ۲۰ تا ۲۵ آذرماه است که به‌ترتیب با عناوین؛ «پژوهش، پاسخگویی و پشتیبانی از تولید علوم اسلامی»، «پژوهش، پاسخگویی و کاربردی‌سازی علوم و هوش مصنوعی»، «پژوهش، پاسخگویی به نیازهای جامعه جهانی»، «پژوهش، پاسخگویی و نقش‌آفرینی در تبیین بیانیه گام دوم»، «پژوهش، پاسخگویی و نقش پژوهشگران» و «پژوهش، پاسخگویی و مدارس، مراکز و پژوهشگاه‌ها» نام‌گذاری شده است.

وی اقدامات معاونت پژوهش را مورد توجه قرار داد و گفت: معاونت پژوهش در عرصه‌های مختلف فعالیت دارد؛ به‌خصوص در دوران معاصر با ورود ساختارهای جدید در زمینه پژوهش نیز، اقدامات خوبی صورت گرفته است.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه بیان کرد: در بخش مدیریت ترویج، یکی از فعالیت‌هایی که صورت می‌گیرد، آموزش مهارت‌های پژوهش است که به صورت منظم پیگیری می‌شود.

وی ادامه داد: از همین‌رو درختواره پژوهش را در معاونت پژوهش تدوین کرده‌ایم و در تمامی مدارس علمیه کشور، کلاس‌ها و دوره‌های پژوهش برگزار شده و طلاب مهارت‌های پژوهش را فرا می‌گیرند.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی تصریح کرد: علاوه بر این، کانون‌های پژوهش را در سراسر کشور داریم که برنامه‌های مختلفی را در طی سال برگزار می‌کنند؛ همچنین دوره‌هایی را نیز سالانه برای معاونان پژوهش استان‌ها برگزار می‌کنیم تا با جدیدترین روش‌های تحقیق و پژوهش آشنا شوند.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه افزود: در کنار این موارد برای تمام اساتید آموزش در کشور، دوره آشنایی با مهارت‌های پژوهشی را برگزار می‌کنیم که مورد استقبال نیز قرار گرفته است.

وی با بیان اینکه جشنواره علاهه حلی، یکی دیگر از برنامه‌هایی معاونت پژوهش است که برای طلاب جوان در سه سطح برگزار می‌شود که خود عاملی برای تشویق طلاب جوان برای ورود به عرصه پژوهش است، ادامه داد: در ۱۳دوره‌ای که تاکنون برگزارشده است، ۱۳۰هزار مقاله، کتاب و پایان‌نامه به جشنواره ارسال شده است که نشان‌دهنده اهمیت این جشنواره است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی بیان کرد: همایش کتاب سال حوزه، یکی دیگر از برنامه‌های معاونت پژوهش است که تاکنون ۲۲ دوره آن برگزارشده است. وی با بیان این‌که برگزاری منظم کتاب سال حوزه، آثار و برکات فراوانی را تاکنون به‌همراه داشته است، تأکید کرد: در کتاب سال حوزه، معیار، فقط ضوابط علمی است و تفاوتی بین اساتید و علمای تراز اول و طلاب جوان نیست.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه بیش از ۳۰ برنامه در این هفته برگزار خواهد شد، ابراز کرد: در این هفته نشست مدیر حوزه‌های علمیه، با مسئولان مراکز پژوهشی در استان برگزار می‌شود و علاوه بر این، نشست‌های مختلفی با پژوهشگران برگزار خواهد شد.

به‌عنوان سؤال اول دوست داریم بیشتر بشناسیم.

بنده اگر بخواهم نسبت به شخصیت ایشان یک بازنگری داشته باشم، طبیعتاً باید یک نگاه به شخصیت بیرونی و کاری ایشان داشته باشم و یک نگاه به شخصیت داخلی ایشان و بینیم به‌عنوان یک پدر در زندگی تعامل ایشان در خانه چطور بود. اگر بخواهم یک نگاه بیرونی داشته باشم، ابوی ^{علیه السلام} می‌فرمودند: حضرت امام در درس اخلاق به ما یک آیه‌ای را می‌فرمودند که درست است که قرآن کتاب وعظ است و سرتاسر قرآن موعظه برای بشریت است؛ ولی خداوند می‌فرماید: ای انسان‌ها! من یک موعظه برای شما دارم. مفهوم این جمله «یک موعظه دارم» به این معناست که ارزش این موعظه به‌اندازه تمام کتاب آسمانی است و آن یک موعظه هم، این است که «انما أعظمک بواحدة أن تقوما لله و ثنئیه»؛ یعنی تمام کارهایی که می‌خواهید انجام دهید، باید دو ویژگی داشته باشد؛ یکی اینکه قیام به فعل باشد؛ «أن تقوما»، فعل و انجام کار نباشد؛ بلکه قیام به فعل باشد. مستحضر هستید که قیام به فعل خیلی متفاوت با انجام کار است. ما در سرتاسر قرآن یک جایی نداریم که خداوند فرموده باشد: «اقرأ الصلاة»؛ ولی داریم «أقموا الصلاة». قیام به نماز خیلی متفاوت با نماز خواندن است. مصلین خیلی کم هستند؛ ولی قارئین نماز خیلی زیاد هستند. دیگر اینکه «الله»؛ یعنی آن کاری که می‌خواهید قیام به آن داشته باشید، برای رضای خدا و خالصانه انجام دهید؛ برای عنوان، اسم، تشریفات، تجملات، دنیا و پول و مقام و… نباشد.

«ثنئی و فرادی»؛ یعنی اینکه چه کارهای تیمی و جمعی و چه کارهای فردی، این‌طور باشند. در اینجا ظاهرأ خداوند کارهای جمعی را هم مقدم دانسته؛ درحالی‌که روال منطقی این بود که ابتدا کارهای فردی و بعد کارهای جمعی را در نظر بگیرد؛ چون بالأخره نگاه دین این است که «واعصموا بحبل الله جمیعاً»؛ متدینین با یکدیگر یک کاری را انجام دهند.

ایشان چنین ویژگی داشتند؛ یعنی کاری که می‌خواستند انجام دهند، هم اقامه به فعل می‌کردند و کامل، متفن و مستحکم انجام می‌دادند، به‌نجوی که مو لای درز آن کار نرود و هم اینکه برای خدا انجام می‌دادند؛ هر کاری که بر عهده ایشان بود، اخلاص و خوب کار کردن ایشان بود؛ یعنی هر سمتی که بر عهده ایشان بود، هر رسالت و مسئولیتی که بر دوششان بود، خوب انجام می‌دادند و برای خدا هم انجام می‌دادند. هیچ‌گاه پست و مقام، پول، شهرت و چنین مسائلی در ذهنشان نبود.

در خصوص رفتارشان با خانواده و بستگان هم اگر بخواهم محضرزنان عرض کنم، برعکس آن چیزی که شاید در بیرون، حاج‌آقا را یک آدم بسیار جدی می‌دیدند و گاهی هم مثلاً می‌گفتند که اگر در نماز جمعه صحبت می‌کردند، ایشان خیلی عصبانی می‌شوند و یا اگر صحبتی داشتند، خیلی با التهاب صحبت می‌کردند و بالأخره لحن خاصی داشتند؛ ولی در خانه خیلی عاطفی و مهربان بودند.

با فرزندانشان خیلی با صمیمیت و با مهربانی برخورد می‌کردند. با والده ^{علیه السلام} با نهایت کرامت و شخصیت ارتباط داشتند و همه ما برای والده جایگاه خاصی قائل بودیم. چون پدر برای ایشان جایگاه خاصی قائل بودند و خیلی احترام می‌گذاشتند و شأن مادر را حفظ می‌کردند و دائم به ما در مورد ایشان توصیه می‌کردند.

عرض کردم که برعکس آن نگاه بیرونی، در داخل منزل خیلی مهربان بودند. حاج‌آقا با بچه‌ها بازی می‌کردند. زمانی که ایشان رئیس قوه قضائیه بودند، تا ساعت ۵-۴ عصر در اداره بودند و بعد که به خانه می‌آمدند، طبیعتاً کارتابل‌ها را برای رئیس قوه می‌آوردند. یک روز من آمدم و دیدم

خاطراتی از مجاهدت‌های مجتهدی بصیر و محبوب امامین انقلاب

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین مجید یزدی	بخش اول
نوزدهم آذرماه، سالروز رحلت آیت‌الله محمد یزدی رئیس فقید جامعه مدرسین حوزه علمیه قم است. به همین مناسبت، خبرگزاری حوزه، از فرزند آن مرحوم حجت‌الاسلام والمسلمین مجید یزدی دعوت کرد تا با حضور در رسانه رسمی حوزه‌های علمیه، از زوایای پنهان زندگی آیت‌الله یزدی بگوید. مشروح این گفت‌وگو، در ادامه تقدیم علاقه‌مندان می‌شود.	

که ایشان یک گوشه نشسته‌اند و با عارفه، دختر کوچک بنده، داشتند نامه‌هایشان را می‌نوشتند. گفتم: حاج‌آقا! چرا روی زمین و در این گوشه و در کنار بچه من نشستید؟ چرا پشت میزتان ننشستید؟ چون خیلی سخت است که آدم روی زمین بنشیند و نامه بنویسد. گفتند: من در خاله‌بازی ایشان شرکت کردم و دارم نقش پدر را ایفا می‌کنم و مزاحم بازی ما نشو.

برای من خیلی جالب بود که شخصی در آن شرایط سنی و با آن حجم کار، هم کارش را انجام می‌دهد و هم یک نشاط و شادمانی به نوه خودش تزریق می‌کند.

محمدصالح من، یک پسر خیلی پرنارژی بود. حاج‌آقا با او به‌صورت نشسته والیبال و با فوتبال دستی بازی می‌کردند. من علمی حاج‌آقا خیلی نمود بیرونی نداشته باشم، درحالی‌که شاید کسی باور نکند، ایشان قریب به ۱۰۰ کتاب و مقاله چاپ‌شده دارند و تعداد زیادی نوشته‌های چاپ‌نشده خییلی حاج‌آقا را دوست داشتیم؛ یعنی هیچ‌گاه امر و نهی‌ای به‌ما در خانه نداشتند. ما تصور می‌کردیم که دیدگاه و نظر حاج‌آقا در یک موضوع چیست و آن کار را انجام می‌دادیم. منتظر نبودیم که امری کنند و یا دستور ی دهند. ایشان هیچ‌گاه ما را مکلف به کاری نمی‌کردند و یا دستوری نمی‌دادند. اگر از ایشان مشورت می‌گرفتم، می‌گفتند که به نظر می‌رسد که این راه بهتر باشد.

یعنی توصیه‌وار وارد می‌شدند؟

• بله، توصیه‌وار وارد می‌شدند و هیچ‌گاه دستوری چیزی را نمی‌گفتند و چون ایشان جایگاه خیلی بلندی نزد ما داشتند و همه ما در قلبمان ایشان را دوست داشتیم، آنچه که احساس می‌کردیم نظر ایشان است،

می‌رفتند و برمی‌گشتند، به‌صورت محرمانه آن چند کاغذی را که نوشته بودند، به والده می‌دادند و ایشان به منزل می‌آوردند و بعدها این‌ها جمع شد و این کتاب تنظیم شد و در دو جلد چاپ شد و بعدها که از قوه قضائیه بیرون آمدند، یک دور این کتاب را برای طلاب تدریس کردند.

این کتاب «فقه‌القرآن» ایشان بعداً در چهار جلد چاپ شد و کتاب بسیار قویم و قیمی است. همین‌طور ایشان «شرح قضاء عروة‌الوثقی» را دارند. کتاب «عروة‌الوثقی» مرحوم سید، شرح‌های خیلی متعددی دارد؛ ولی «کتاب‌القضاء» که آخر «عروه» نوشته شده است، حاج‌آقا آن را به‌صورت مبسوط شرح کردند. با توجه به اینکه در مجلس رئیس کمیسیون قضایی مجلس بودند و بعد رئیس دادگاه‌ها و سپس رئیس قوه قضائیه شدند، تجربیات قضایی خیلی خوبی داشتند، این بحث «قضاء عروه» را شرح کردند و چاپ شده است. کتاب‌های متعددی از جمله همین ترجمه قرآن را که فرمودید دارند. زمانی حاج‌آقا فرمودند که من در روز دیدم که این زمان وقت اضافه دارم. آن وقت را به کار کردن روی ترجمه قرآن اختصاص دادم. این‌طور هم نبودند که مثلاً ۱۰ ترجمه در کنار خودش قرار دهد و این ۱۰ مورد را بخواند و یکی را انتخاب کند و بنویسد و در هر آیه‌ای پیش برود؛ بلکه کاملاً اجتهادی و براساس آن استنباطی که خودشان داشتند که طی سال‌ها کار قرآنی کرده بودند، ترجمه را انتخاب می‌کردند که بعد از آن، مرکزی که ترجمه‌های قرآن کریم را ارزشیابی می‌کند، این ترجمه را یکی از ترجمه‌های خوب تشخیص داد، فوری آن را وقف کردند که چاپ شود.

نکته‌ای را خدمتان بگویم و آن اینکه یک روز آقای حمید محمدی که در ارشاد بودند، گفتند: من به منزل حاج‌آقا رفتم و گفتم که ما هر سال در ماه مبارک رمضان، یک شخصیت قرآنی کشور را معرفی کرده و از او تقدیر می‌کنیم. امسال مسئولان با بررسی‌هایی که کردند، حضرت‌عالی را به‌عنوان شخصیت قرآنی سال انتخاب کردند و در جلسه امسال ماه مبارک رمضان قرار است، شما را معرفی کنیم. ایشان می‌گفتند که وقتی من این نکته را به حاج آقا گفتم، ایشان شروع به گریه کردند و این حالت دقایقی ادامه داشت. من متعجب شدم که آیا مطلب بدی گفتم و حاج‌آقا را ناراحت کردم. ایشان که آرام شدند، به من گفتند: یعنی قرآن این‌قدر در این کشور غریب است که من باید شخصیت برجسته قرآنی تلقی شوم؟! بروید و به آقایان بگویید که روی قرآن کار کنند. بروید و به آقایان بگویید که در درس‌هایشان برای قرآن وقت بگذارند.

از زندان حاج‌آقا و آن مشقت‌ها سخن به‌میان‌آمد. من خواننده‌بودم که فرزندان حاج‌آقا، بخشی از تحصیل خودشان را در تبعیدگاه‌ها گذراندند. از این مباحث هم برای ما بفرمایید.

• بله! اگر پرزنده تحصیلی ما را نگاه کنید، ما مدتی در بوشهر زندگی کردیم. مدتی در اسلام‌آباد غرب زندگی کردیم. مدتی در رودبار زیتون زندگی کردیم و در آنجا درس خواندیم. چون حاج‌آقا بسیار شجاع و ترس بودند و اصلاً هیچ ترس و ملاحظه‌ای نمی‌کردند. آن زمانی که کسی می‌ترسید، مثلاً نام یک پاسبان را در یک شهر ببرد و یک پاسبان برای خودش ابهتی داشت، حاج‌آقا خیلی راحت در جلسات نام شاه مملکت را می‌بردند و به‌راحتی به او اعتراض می‌کردند و هیچ واهمه‌ای نداشتند و می‌دانستند که وقتی این سخنرانی تمام شود، دستگیر می‌شوند و یا این جلسه که تمام شود، با ایشان برخورد می‌کنند.

حاج‌آقا همیشه ممنوع‌المنبر بودند. یا در زندان و یا در تبعید بودند. در زندان که تکلیف مشخص است؛ ولی در تبعیدگاه‌ها، شخص وقتی که ممنوع‌المنبر است؛ چون حاج‌آقا را در شهرهای دورافتاده

مثال امروز دشمن به دنبال بی‌عفت کردن جامعه به‌ویژه زنان ماست؛ ولی ما روی پوشش و حجاب بحث می‌کنیم و این در حالی است که اگر عفت افراد حفظ شود، پوشش نیز تصحیح خواهد شد. وی رسالت امروز طلاب و حوزه‌های علمیه را بسیار سنگین برشمرد و خاطرنشان کرد: یکی از رسالت‌ها، شناسایی راه‌حل مناسب برای پاسخگویی به مسائل و شبهات است و این امر، نیازمند به‌روز شدن افراد در مسائل علمی و فرهنگی است.

سخت و شرایط بسیار وحشتناکی قرار می‌دادند: مثلاً کنگان یک جایی بود که واقعاً زندگی در آن خیلی سخت بود که یک نفر بتواند در آنجا زنده بماند.

من یادم نمی‌رود که زمانی در بوشهر، شهید آشوری با نهایت شجاعت پدرم را به منزل خودشان دعوت کرد؛ چون کسی جرأت نمی‌کرد که به تبعیدی‌ها نزدیک شود. اگر کسی می‌رفت و احوال یک تبعیدی را می‌پرسید، ساواک با او برخورد می‌کرد که چرا به سراغ تبعیدی رفتی؟ ولی شهید آشوری با نهایت شجاعت به حاج‌آقا گفتند که باید به خانه ما بیایی و در آنجا زندگی کنی. ایشان گفتند: من تبعیدی هستم و ساواک با شما برخورد می‌کند. گفتند: هر کاری که می‌خواهد بکند. شهید ابوتراب آشوری یک عالم ترس و شجاع بود و پدرم را به خانه خودش دعوت کرد و ما در خانه ایشان بودیم و ایشان بیرونی خانه‌اش را اختصاص داد و کسانی هم که به ایشان مراجعه می‌کردند، می‌گفت: ایشان شاگرد حضرت امام هستند و به اینجا تبعید شده‌اند و سؤالاتان را از ایشان بپرسید و به این شکل دائم انقلاب را ترویج می‌کردند.

من یادم نمی‌رود، ما بچه بودیم و گاهی که از مدرسه می‌آمدیم، اگر پیراهنمان را می‌فشرديم، یک لیوان آب از عرق درست می‌شد؛ چون هوا شرجی و گرم بود و ما هم از قم رفته بودیم و قم یک شهر کویری بود و ما عادت به این هوا نداشتیم. گاهی نیمه‌شب در حال مرگ و خفگی بودیم. در منزل شهید آشوری یک حوضی بود و یادم است که من و برادرم تا سینه داخل آب حوض می‌رفتم که خفه نشویم و نمیریم. خلاصه شرایط بسیار سختی بود.

حالا عرض این است که در جاهایی که تبعید بودند، ایشان ممنوع‌المنبر هم بودند؛ ولی ایشان ایایی نداشت و می‌رفت و سخنرانی می‌کرد و بعد ساواک ایشان را می‌گرفت و می‌گفت: مگر منبر شما ممنوع نبود؟ مگر اعلام نکرده بودیم که ممنوع‌المنبر هستید؟ ایشان می‌گفت: من منبر نرفتم. من روی صندلی نشستم و صحبت کردم. دفعه بعدی می‌گفتند که شما حق ندارید؛ حتی روی صندلی صحبت کنید. دوباره حاج‌آقا را دستگیر می‌کردند و می‌گفتند که شنیدیم شما در فلان مسجد صحبت کردید. حاج‌آقا می‌فرمودند: من روی زمین نشستم و صحبت کردم و روی صندلی نشستم. گفته بودید که روی منبر و صندلی نروید و من روی زمین نشستم. من گوشه مسجد ایستادم و صحبت کردم. ایشان خیلی شجاع بودند و اصلاً واهمه‌ای از این نداشتند که اگر تبعیدی در جایی سخنرانی کند، ساواک با او برخورد می‌کند.

من یک یادداشتی را در یادداشت‌های حاج‌آقا دیدم، اجازه دهید که این را برای شما بخوانم؛ چون مربوط به‌همین موضوعی است که الان فرمودید. در زندان یک برخوردی با ایشان می‌شود و بعد معلوم نیست که چه کشنجه‌ای در آن زندان می‌شوند و با یک شرایط سختی این یادداشت را نوشته‌اند. این یادداشت در صفحه ۲۴۵ کتاب خاطرات خود حاج‌آقا هست که می‌گویید: ساعت ۳ عصر روز ۱۳۵۷/۸/۱ از زندان آزاد شدم و وارد میدان شهر شاه‌آباد غرب(اسلام‌آباد غرب کنونی) شدم و سخنرانی کردم. بعد از سخنرانی رئیس ساواک که مرد خشنی بود و با ما تند برخورد می‌کرد، با مأموران می‌آیند و حاج‌آقا را دستگیر می‌کنند و به زندان می‌برند. حاج‌آقا می‌گوید: پس از اهات‌ها و برخوردهای سنگین و تند، من را به اتاق دیگری بردند. این را تشریح نکردند که این برخورد سنگین و تندی که ساواک با ایشان می‌کند چطور بوده است. ایشان می‌فرمایند: سه‌ربع ساعت من را معطل کردند که ناگاه درد شدیدی در ناحیه سینه‌ام احساس کردم. یک سکنه یا ایست قلبی یا....: در همان حال به نظر رسید که چیزی شبیه به یک وصیت‌نامه بنویسم تا اگر حادثه‌ای برایم به وجود آمد، نوشته من در اختیار دیگران باشد. کاغذی در اختیار نداشتم؛ به‌ناچار روی یک قطعه دستمال کاغذی وصیت‌نامه‌ای نوشتم و آن را در جیبم نهادم. معلوم نیست چه کشنجه‌ای شده بودند که احساس کردند که شاید دیگر زنده نمانند. فقط می‌گویند که برخوردشان خیلی سنگین و تند بود. این نشان‌دهنده شجاعت یک نفر است که از زندان آزاد شده، به میدان شهر بیاید و علیه شاه سخنرانی کند و همان زمان دوباره دستگیر شود و به ساواک برود.

این بخش از وصیت‌نامه ایشان را هم من در دفتر وصیت‌نامه پیدا کردم که خودشان بعداً پاک‌نویس کردند. حاج‌آقا یک دفتری دارند که ۵۱ وصیت‌نامه داخل آن است و این، برای من خیلی جالب است.

۵۱ وصیت‌نامه مستقل؟

• بله! ۵۱ وصیت‌نامه مستقل دارند. می‌دانید که مرگ اندیشی یک توصیه دینی است که انسان به فکر آخرت باشد؛ البته «کن لدنیا کأنک تعیش فیها ابد»؛ برای دنیا به‌نجوی برنامه‌ریزی می‌کردند که گویی ۱۰۰ سال دیگر بودند. کار و تلاش می‌کردند و برنامه‌ریزی‌های کلان و درازمدت داشتند؛ ولی برای آخرت، فکر مرگ، فکر مردن، فکر حساب و کتاب و فکر پاسخ دادن دارند.

کسی که ۵۱ وصیت‌نامه دارد و هر سال وصیت‌نامه خودش را به‌روز می‌کند، این مرگ‌اندیشی خیلی زیباست.

ادامه دارد...

حجت‌الاسلام والمسلمین محدر، با اشاره به این سخن آیت‌الله مصباح یزدی ^{علیه السلام} که «ما در هیچ عصری به‌اندازه امروز با سؤالات و شبهات مواجه نبوده‌ایم»، گفت: نیاز است نسبت به مسائل و شبهات، کار علمی قوی صورت پذیرد و اتاق‌های فکر داشته باشیم تا بتوانیم پاسخگو باشیم. وی در پایان، مجهز شدن به سلاح علم و تقوا را ضرورتی برای طلاب و دانش‌آموختگان عنوان کرد و بیان داشت: در کنار این موضوع، طارب باید مردمی باشند تا بتوانند اثرگذاری ایجاد کنند.

معاون فرهنگی تبلیغی حوزه‌های علمیه خواران گفت: نیاز است نسبت به مسائل و شبهات، کار علمی قوی صورت پذیرد و اتاق‌های فکر داشته باشیم تا بتوانیم پاسخگو باشیم. به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین تقی محدر، ۱۵آذر در همایش «دیدار بار دیرین» (دانش‌آموختگان استان قم) که در سالن همایش‌های آیت‌الله شرعی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران برگزار شد، با اشاره به این سخن امام صادق ^{علیه السلام} که فرمودند: «العالم

